



Unges kriminelle adfærd på nettet

Kriminalistforeningen, forår 2019

Jakob Demant, Sociologisk Institut

jd@soc.ku.dk // @jakobdemant

KØBENHAVNS UNIVERSITET



Balvig (2011) LOVLYDIG
UNGDOM. (Baseret på
selvrapportering)
DKR

KYVSGAARD (2018)
Udviklingen i børne- og
ungdomskriminalitet 2006-2017
(Straffelovsovertrædelser)
Justitsministeriets
forskningskontor

Andersen et al. (2016) A
RESEARCH NOTE ON
DECLINING YOUTH CRIME
(Baseret på
straffelovsovertrædelser)
Rockwool fonden



Ingen af disse har set
på digital kriminalitet

Balvig's typologi over unges kriminalitet

- DE LOVLYDIGE: Unge der aldrig nogensinde havde begået tyveri/røveri eller som højest en enkelt gang havde stjålet penge, tobak eller spiritus derhjemme.

Balvig 2017 "Fra barndommens gade til Cyberspace".

Flertallet er de lovlydige: Den store "grå" mellemgruppe er forsvundet. Der spekuleres i hvad digitaliseringen af de unges liv betyder for udviklingen

- DE ERFARNE: Unge som 1-2 gange havde begået relativt alvorlige tyverier såsom indbrudstyveri, biltyveri eller røveri. I praksis drejede det sig i de fleste tilfælde om indbrudstyveri.
- GENGANGERNE: Unge som 3 eller flere gange havde begået relativt alvorlig berigelseskriminalitet, dvs. indbrudstyverier, biltyverier og/eller røverier. I de fleste tilfælde drejede det sig om indbrudstyverier.

Ændre den digitale kriminalitet dette overordnede billede?

Baseret på de spørgsmål om digital kriminalitet som vi har i Ungeprofilundersøgelsen (individbaseret/national) :

Er det en ny gruppe unge der *begår* digital baseret kriminalitet?

Hvilket overlap findes der med andre former for kriminalitet?

Offerperspektiv ikke inddraget

Cyberkriminalitet
Teknologisk faciliteret kriminalitet
Internetkriminalitet

Online-kriminalitet/Digital krim:
kriminalitet der basere sig på
"networked-technologies"

Data: Ungeprofilundersøgelsen indsamlet i 2017

- En solid men ikke repræsentativ undersøgelse.
- 70.041 unge mellem 12 og 25 år, som er i uddannelse (enten folkeskole eller ungdomsuddannelse).
- Der eksisterer ikke oplysninger om, hvilke unge en given kommune har valgt at inddrage i undersøgelsen fra 2017.
- Det er ikke muligt at vurdere det indsamlede data op imod populationstal på årgangsniveau, og dermed kan en lav svarprocent være udtryk for, at en kommune kun har spurgte 1.g-klasser, og er ikke et udtryk for, at kommunens unge ikke har svaret.
- Ud over at vi ved at der formenligt er en underrepræsentation af den selvrapporterede kriminalitet, så mangler de unge der står uden for uddannelse helt. Dvs vi forventer en betydelig underrepræsentation.
- For den latent klasse analyse som foretages her er repræsentativiteten mindre central end i parametriske analyser

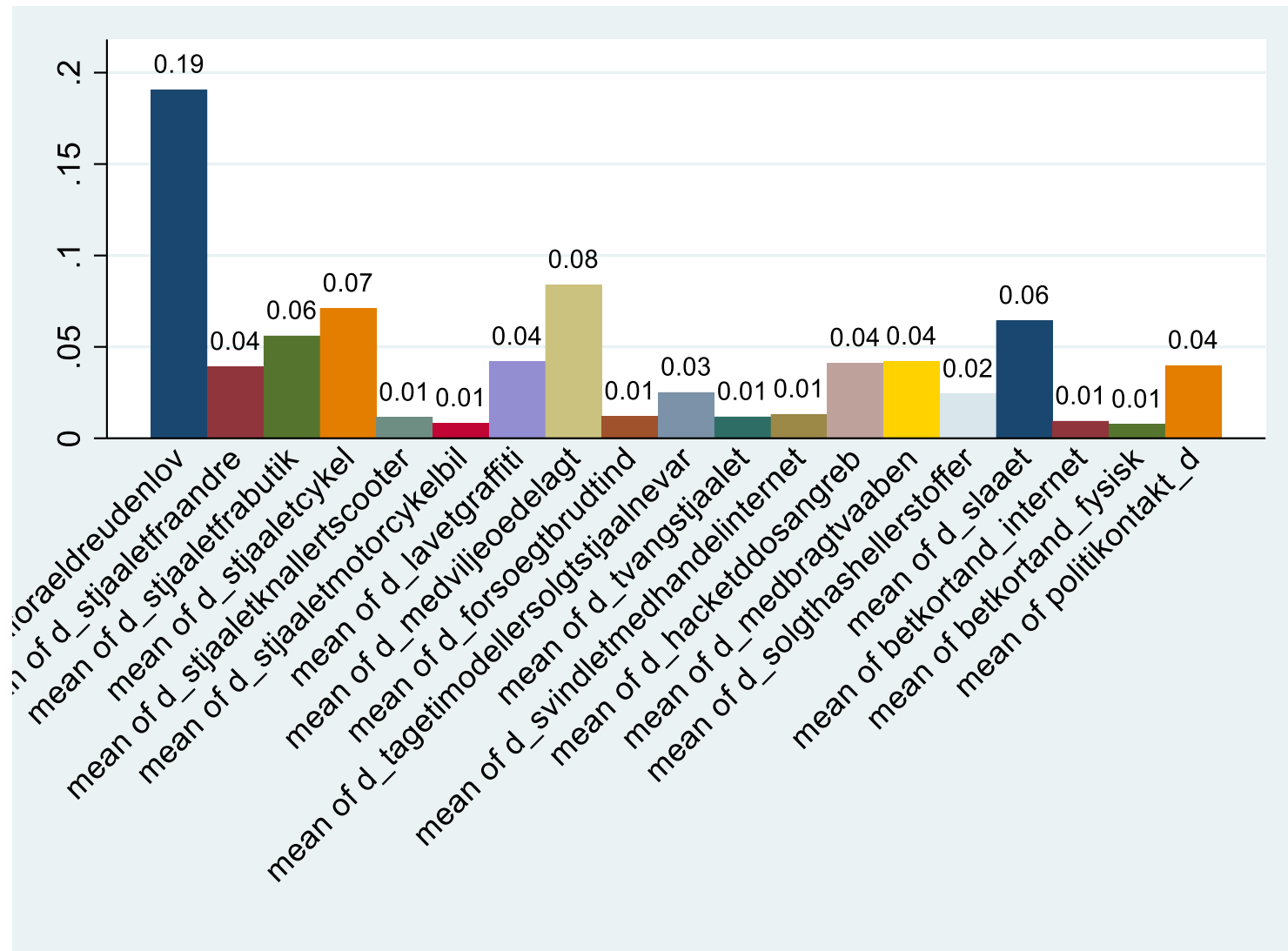
Data: Kvalitative data

- Kvalitative interviews med 34 unge i alderen 14-25 år.
- Netnografiske feltstudier af de online sider.
- 10 ekspertinterviews med professionelle, som beskæftiger sig med unge, kriminalitet og digitalisering og indsigt i forebyggelse.

Demant, Elmoose, Harder (2018): Unges kriminelle adfærd på nettet . DKR, Kbh.



Hvad typer kriminalitet foretager de



Digitale former for kriminalitet (Ungeprofilundersøgelsen 2017)

- Bruge andres betalingskort på internettet: 1 %
- Svindle med handel på internettet 1,3 %,
- Deling af nøgenbilleder uden samtykke 3,7 %
- Hacking (DDoS o.l.) 4,1 %.

-

Vær opmærksom på at tallene IKKE er baseret på en fuldt repræsentativ – undersøgelse!

Der er stadig meget få spørgsmål og især i forhold til et offerperspektiv er de meget ufuldstændige.

Moral er ikke fraværende

*Og det er ikke noget, jeg selv har som sådan distribueret ud af, fordi jeg mener, at lige når det kommer til personlige billeder, så er det personlige billeder [...] - så kan du få porno, hvis du godt vil se den slags. **Hver gang jeg har fået personlige billeder, så har det været en, hvor jeg har haft en vis form for relation til eller været i et forhold med, og det er ikke noget, man videredeler, synes jeg.** En af mine kammerater gjorde det godt nok af sin kærestes underliv her for ikke så lang tid siden i en brandert, hvor han sagde 'hvad synes du?' **altså det var da en underlig ting at gøre, altså det synes jeg,** men han var også meget påvirket" (Søren, 25 år, omskrevet for forståelse og anonymisering)*

Overlap mellem digitale og mindre digitale former

			Offline	
		Nej	Ja	Total
	Nej	45 637	18 774	64 411
Online	Ja	1 713	3 917	5 630
	Total	47 350	22 691	70 041

Der er et ikke komplet men betydeligt overlap.

Ud af de der har begået kriminalitet offline har 17 % også gjort det online

Ud af de der *ikke* har begået offline har kun 4 % gjort det online.

Omvendt har hele 70 % af de der har begået online også begået offline.

Berigelseskriminalitet

		Online-tyveri		Total
		Nej	Ja	
Offline-tyveri	Nej	64 656	773	65 429
	Ja	3 263	567	3 830
	Total	67 919	1 340	69 259

Igen ser vi et ikke fuldstændigt men stadig betydeligt og signifikant overlap.

Omkring 40 % af online-tyve har også stjålet offline

På den anden led har 15 % af offline-tyve stjålet online, hvorimod kun 1 % af ikke-offline-tyve har stjålet online.

Ikke alle online-tyve er offline-tyve – *men næsten ingen stjæler online hvis de ikke også stjæler offline.*

Demografisk

	alle	offline	online
Mand	0.48	0.56	0.80
Alder	15.79	15.84	15.82
7./8. klasse	0.38	0.34	0.35
9. klasse	0.15	0.17	0.20
HHX/HG	0.08	0.08	0.09
Teknisk/SOSU	0.09	0.08	0.11
STX/HF	0.30	0.32	0.25

Blandt kriminelle er der overvægt at mænd, og især blandt online-kriminelle.

De har dog samme aldersgennemsnit.

Online-kriminelle har overrepræsentation af 9. klasse og teknisk og underrepræsentation af STX/HF.

Ingen indikationer på at det er unge med særligt stærke boglige kvalifikationer.

Anden risikoadfærd

	alle	offline	online
Haft samleje	0.35	0.46	0.48
Fuld inden for de sidste 30 dage	0.09	0.16	0.18
Ryger ugentligt	0.11	0.21	0.22
Prøvet at have røget hash	0.21	0.35	0.39
Ensom	0.35	0.40	0.34

Når det gælder både samleje, fuldskab, rygning, hash, og ensomhed er koncentrationen større blandt kriminelle end blandt resten.

For onlinekriminelle i forhold til offlinekriminelle har lidt flere prøvet hash og lidt færre er ensomme.

Overlap mellem forskellige digitale kriminalitesformer

			Hacket	
		Nej	Ja	Total
	Nej	66 489	2 355	68 844
Svindel med handel på nettet	Ja	400	515	915
	Total	66 889	2 870	69 759

"Mobilepay har været en rigtig hjælp for kriminelle" (Louis, 19 år)

Relativt store overlap mellem de forskellige digitale kriminalitesformer.

Især hacking og svindel med handel over nettet overlapper meget.

Der er nærmest ingen, der har svindlet, hvis de ikke også har hacket (se tabellen).

Latent klasse analyse		Meget kriminelle	Mellem-kriminelle	Små-kriminelle	Kun taget fra forældre	Meget lidt	Ikke kriminelle
Medlemsskabssandsynlighed		0.5%	0.6%	2.6%	11.3%	6.8%	78.1%
Taget fra forældre		80%	59%	77%	66%	25%	9%
Stjaalet	Andre	92%	44%	37%	18%	0%	0%
	Butik	94%	62%	54%	17%	10%	1%
	Cykel	98%	82%	58%	14%	26%	1%
	Knallert	94%	54%	5%	0%	2%	0%
	Bil	96%	28%	1%	0%	1%	0%
Andet	Grafitti	97%	60%	36%	9%	12%	1%
	Hærværk	98%	83%	71%	19%	30%	1%
	Indbrud	92%	39%	8%	1%	2%	0%
	Hæleri	96%	70%	20%	3%	7%	0%
	Røvet	97%	39%	7%	1%	1%	0%
	Handel	97%	27%	10%	1%	3%	0%
	Hacket	95%	33%	18%	5%	17%	2%
	Våben	98%	73%	29%	5%	18%	1%
	Stoffer	94%	55%	20%	2%	8%	0%
	Slået	43%	63%	32%	9%	27%	3%
Betalingskort	Internet	42%	12%	4%	3%	2%	0%
	Fysisk	35%	10%	3%	2%	1%	0%
Kontakt med politiet		49%	62%	25%	5%	17%	1%
	Nøgenbillede	55%	40%	24%	7%	12%	1%



On-line

Hvilke
grupper

Der ses ikke tegn på, at én distinkt gruppe observationer primært begår kun online-kriminalitet.

Svindel med online-handel samt hacking o.l. følger ca. samme mønster som mange af de andre kriminalitetsvariable.

Den klasse, der har størst sandsynlighed for at begå disse kriminalitetsformer, er den gruppe, der har stor sandsynlighed for at gå de fleste andre kriminalitetsformer.

Misbrug af andres betalingskort på nettet samt deling af nøgenbilleder uden samtykke knytter sig ikke stærkt til nogen af kriminalitetsklasserne. Det er faktisk nogle af de mindst klassespecifikke variable i analysen.

De klasser som aldrig eller sjældent er kriminelle har også meget lav sandsynlighed for at begå bilddeling/andres kreditkort kriminalitet.

Ikke Kriminelle: (De lovlydige) Den største gruppe, på næsten 80 %, er klart dem, der ikke begår kriminalitet. 10 % har taget fra deres forældre men ikke andet. Dvs samme mønster som Balvig finder selv når vi inddrager digital krim i LCA analyse

Tre forskellige klasser har begået nogen former for kriminalitet:

En lille gruppe af meget kriminelle har meget stor sandsynlighed for at have begået mange af formerne. For denne gruppe er variable med mindre stærke sammenhænge: at have slået, misbrugt andres betalingskort, været i kontakt med politiet og sendt nøgenbilleder. Denne gruppe estimeres at udgøre 0,5 %, hvilket ville svare til omkring 350 observationer. Tælles der deskriptivt antal begåede kriminalitetsformer, har top 0,5 % begået 13 eller flere former.

En anden, ca. lige så lille gruppe, har stor sandsynlighed for at have begået en del former, men ikke alle. Medlemmer af denne gruppe har typisk stjålet cykler, begået hærværk, hæleri, og medbragt våben. De har sjældnere stjålet biler, begået internetrelateret kriminalitet, eller misbrugt betalingskort. De har dog højest sandsynlighed af klasserne for at have været i kontakt med politiet.

En klasse på 3 % har kun stor sandsynlighed for at have taget fra forældre, stjålet cykler, og begået hærværk.

Hvordan fordeler kriminalitetsklasserne sig?

Baggrundsvariables relation til klasserne undersøgt på den simpleste måde

	Meget kriminelle	Mellem-kriminelle	Små-kriminelle	Kun taget fra forældre	Meget lidt	Ikke kriminelle
Andel af sample	0.5%	0.6%	2.3%	8.2%	5.0%	83.5%
Mand	0.84	0.84	0.72	0.53	0.77	0.45
Alder	15.57	15.73	15.68	15.68	15.97	15.68
7./8. klasse	0.44	0.36	0.34	0.33	0.32	0.39
9. klasse	0.28	0.24	0.19	0.17	0.17	0.15
HHX/HG	0.04	0.04	0.06	0.07	0.10	0.08
Teknisk/SOSU	0.07	0.14	0.11	0.07	0.12	0.08
STX/HF	0.17	0.21	0.31	0.35	0.28	0.30
Selvkontrol (sd)	-1.34	-1.53	-1.04	-0.51	-0.70	0.15

Selvkontrol indtager den forventede betydning. Men De meget kriminelle og mellem kriminelle som dem med absolut lavest selvkontrol og med de ikke kriminelle med relativt høj selvkontrol.

Der anvendes Grasmick's Brief Selvcontrol scale (13 items)

Metode note: Hver observation tildeles én klasse – den klasse, man givet sit svarmønster har *størst sandsynlighed* for at tilhøre. Herefter udregnes baggrundsvariablenes middelværdier for observationer tilhørende hver klasse.

Digital glidning

- Bekymring:
 - Dem der var belastede tidligere bliver yderligere belastede
- Positivt:
 - Det er relativt få unge der begår online-baseret kriminalitet
- Opmærksomhed (1):
 - Vi ved stadig meget lidt om disse kriminalitetsformer
 - Vi måler dem ikke tilstrækkeligt
 - Anmeldelsestilbøjeligheden er måske lav
- Opmærksomhed (2)
 - Meget nem glidning ind i kriminalitet
 - Unges online-rutine aktiviteter gør dem sårbare

Eksempel på digital glidning (Digital drift)

- SHITPOSTING, CYBERMOBNING OG DIGITAL CHIKANE
- Shitposting er et begreb, som i vores data dækker adfærd på digitale grupper, som unge primært bruger til at udbrede og udveksle negative vurderinger af andre og hinanden.
- Shitpost-grupperne har været relativt nemme at få adgang til, og der findes et stort antal med et tilsvarende stort antal medlemmer på Facebook.

"Man kan se Facebookgrupperne som en slags "toppen af isbjerget". Hvis nogle af opslagene lød interessante kunne man spørge yderligere ind til det i gruppechats. Folk var mere åbne i dem. Kan huske jeg blev inviteret til en fest via nogle fra en gruppe. Aftalte via gruppechatten hvor vi mødtes inden osv. Det viste sig så at være et drugparty, og jeg blev tildelt en rolle for at skaffe mdma af en dealer, der ventede i en cykelkælder. Selve handelen blev ikke diskuteret i chatten, men i et offentligt rum på en restaurant."
(Valdemar, 19 år)

"Altså skulle lægge en hate video op. Men så tænkte jeg, at det ikke ville være så smart da personen faktisk har følelser og fordi at andre bare ville tænke dårligt om mig." (Sebastian, 15 år)

Take home points

- Kriminaliteten er ikke "flyttet". Kriminaliteten er i forandring.
 - På det personnære område er det vigtigt at det som er beskrevet som digital kriminalitet eller cyberkriminalitet ikke skal forstås som afkoblet fra mere eksisterende kriminalitetsformer.
 - Kriminaliteten er *også* digital. Men den er bade kropsligt, stedsligt og materielt indlejret
- Vi ved meget lidt om hvordan det teknologiske er indlejret i kriminalitet og hvordan dens globale format påvirker unge nationalt.
 - Fx betydning af OPSEC, Tor, Volaer, specialiserede fora, deepfake apps, carding readymades ect.

Brug for mere viden
om billeddeling?

Konference om forebyggelse: 'Sexting' og unges digitale intimitet

BILLED-DELING Medieforskere, sociologer, meningsdannere og unge stemmer bidrager til en konference med viden fra ind- og udland om digital intimitet blandt unge, og hvordan international forskning og erfaringer kan bruges i forebyggelse. Konferencen er arrangeret i samarbejde mellem Københavns Universitet og Børns Vilkår.



Hvordan oplever danske unge intim billeddeling, og hvad kan vi lære af internationale erfaringer og den nyeste forskning om 'sexting', online seksualitet og forebyggelse af 'victim-blaming'?

Københavns Universitet og Børns Vilkår præsenterer viden fra ind- og udland om digital intimitet blandt unge. Konferencen vil både byde på unges fortællinger, oplæg fra forskere og debat om unges digitale intimitet.

- Gennem oplæg med international viden og erfaring fra blandt andet Belgien og Australien bidrager konferencen med en mere præcis viden om, hvor det går galt, og hvordan det går galt, og den viden kan vi bruge til at kvalificere forebyggelse, siger sociolog Jakob Demant, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.

Konferencen foregår d. 14. Maj kl. 10-15 i Mærsk Tårnet, Panum.

På konferencen vil Jakob Demant blandt andet formidle forskning om unge, der modtager billeder, der er delt ufrivilligt (bystanders). Desuden deltager Anne Mette Thorhauge (Medierådet for Børn og Unge), Flemming Kjærside (Rigspolitiet), Morten